

UNITE

FOREST-HUMAN-MACHINE INTERPLAY

Metsästä hyvinvointia metsistä virtuaalisestikin?

Liisa Tyrväinen, tutkimusprofessori, Luke

METSÄN, IHMISEN JA KONEEEN VUOROVAIKUTUS

@UNITEflagship

22.11.2023

1

Esityksen sisältö

- Lyhyt katsaus luonnon terveyshyötyihin
- Esimerkkejä virtuaaliluonnon vaikuttavuustutkimuksista
- Virtuaaliluonnon sovellusmahdollisuuksia

Aito vai virtuaalinen luonto?

- Tutkimusnäyttö luonnon myönteisistä vaikutuksista terveyteen vahvistunut
- Digitaalisten teknologioiden ja laitteistojen kehittyminen mahdollistaa luontoelämysten tuottamisen sisätiloissa.
- Virtuaaliluonnolla samantyyppisiä vaikutuksia kuin aidolla luonnolla (Annerstedt ym. 2013, Yu ym. 2018, Ratcliffe, 2015, Ojala ym. 2021).

M. Annerstedt et al. / Physiology & Behavior 118 (2013) 240–250

Fig. 2. Photo of the virtual reality nature used in the study.

Metsän hyvinvointi- ja terveyshyötyjen vaikutusmekanismit

Yksilölliset erot: ikä, sukupuoli, sosioekonomiset tekijät, terveydentila, luontosuhde, ympäristöpreferenssit

Metsän vaikutus mielenterveyteen

- Myönteiset tunteet lisääntyvät ja mieliala tasaantuu.
- Stressi vähenee.
- Tarkkaavaisuus ja keskittyminen parantuvat.
- Mahdollisuus omaan rauhaan tai kanssakäymiseen
- Luontoympäristö aktivoi liikuntaan

Luonnon vaikutus mielialaan

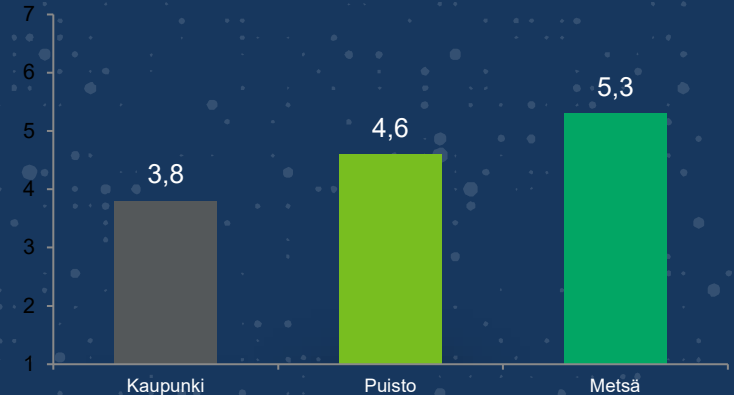
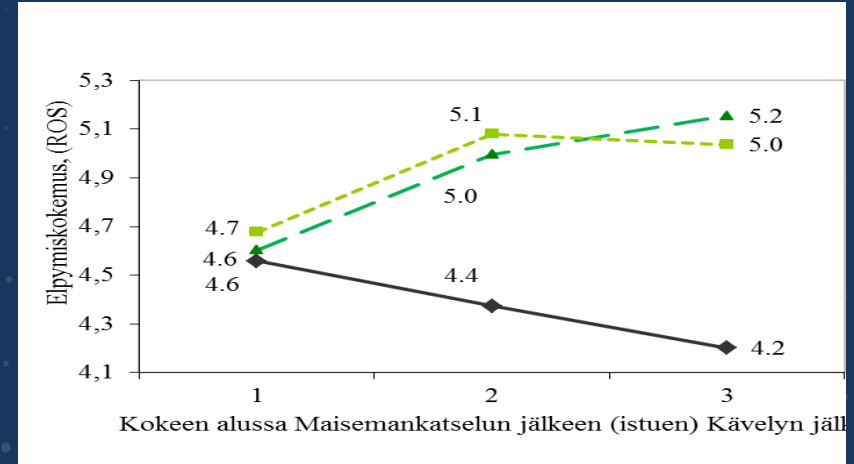
Tutkimusympäristöt Helsingissä

- Iso kaupunkimetsä
- Iso puisto
- Kaupunkikeskusta

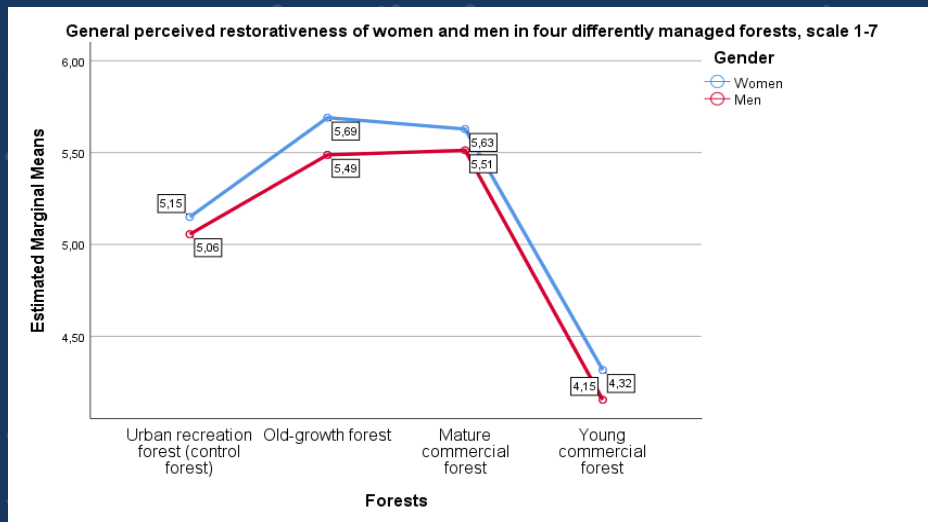

Metsä ja puisto elvyttävät

- Elpyminen ilmenee jo 15 minuutin oleskelun jälkeen (Tyrväinen ym. 2014).
- Syke matalampi ja syketaajuuden vaihtelun korkeampi viheralueilla, joka kertoo rentoutumisesta luonnossa (Lanki ym. 2017)
- Luontosuuntautuneille ja meluherkille metsä oli paras paikka (Ojala 2019)

lökkää metsät elvyttävät parhaiten

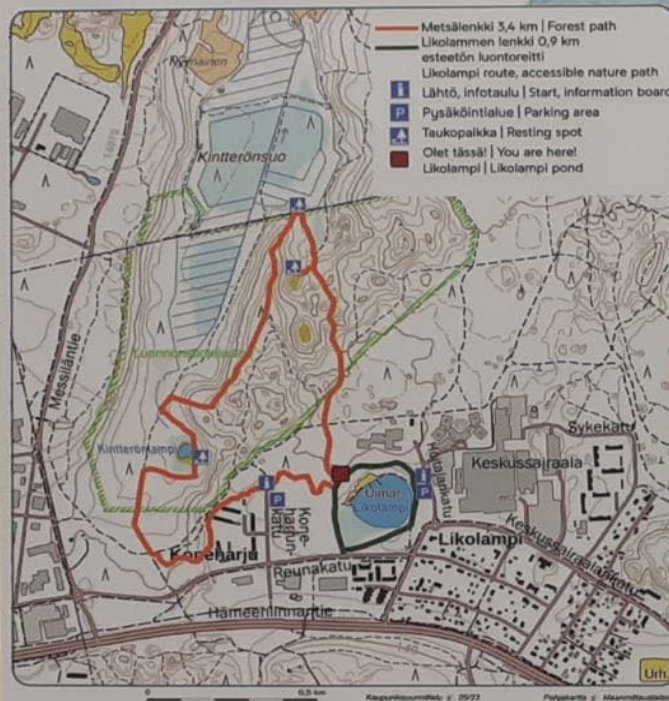

Lahden terveismetsä

Lahden terveismetsä Lahti health forest

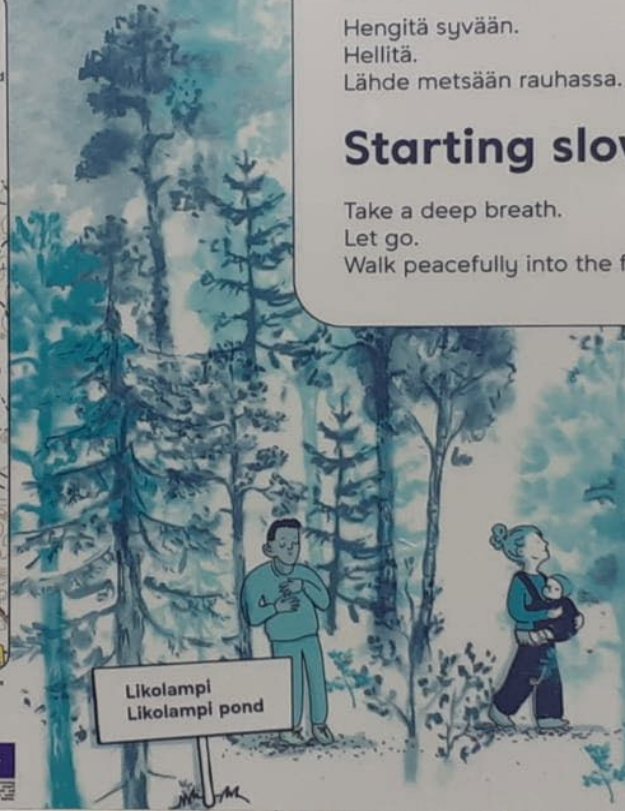

Hidastaen matkaan

Hengitä syvään.
Hellitä.
Lähde metsään rauhassa.

Starting slow

Take a deep breath.
Let go.
Walk peacefully into the forest.

tahti

Kuvat Maija Lipponen

Virtuaaliluonnosta hyvinvointia?

Taustaa

- Moderni elämä tapahtuu pääosin rakennetussa ympäristössä ja sisällä.
  - Työstä palautuminen usein riittämätöntä
  - Toistuvia psyykkisiä oireita 53 %:lla työkäisistä (Kivekäs ja Ahola 2013).
- Tiiviissä kaupunkirakenteessa luontoa ei ole välttämättä lähellä
- *Mitä hyötyä olisi tuoda luonto virtuaalisesti sisätiloihin?*

Tutkimus Luken Otaniemen toimitiloissa

Koeasetelma

Tutkimuskerrat 1-9.
Virtuaaliset luontoympäristöt: A tai B ja C sekä kontrolliympäristö D.
Satunnainen järjestys toistuu kolmen tutkimuskerran jaksoissa.

A. Metsä (kuva ja ääni) tai
B. Vesi (kuva ja ääni)

C. Ääni

D. Hiljaisuus

HRV-laitteen
aktivointi

Virtuaalitilaan
siirtyminen

HRV-laitteen
irroittaminen

<p>~ 10 min Kyselyihin vastaaminen</p>	<p>15 min Työskentely</p>	<p>15 min Tauko virtuaali- luontohuoneessa</p>	<p>~ 10 min Kyselyihin vastaaminen</p>
--	-------------------------------	--	--

@Erkki Oksanen/Luke

Tutkimuksessa käytetyt mittarit

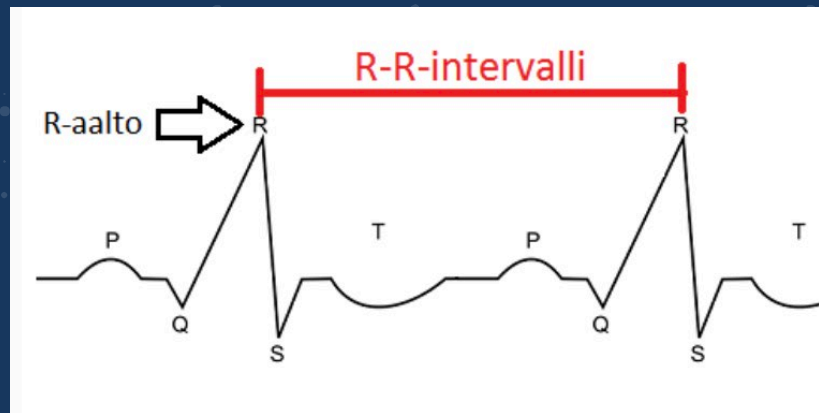
- **Koettu elpyminen (ROS)**
  - Rentoutuminen, tarkkaavaisuuden palautuminen ja ajatusten kirkastuminen,
- **Koettu elinvoimaisuus (SVS).**
  - Energisyys ja elinvoimaisuus,
- **Ahdistuneisuus (STAI-6)**
  - Yleinen ahdistuneisuus
- **Positiiviset ja negatiiviset tunteet (PANAS)**

HRV eli sydämen sykevälivaihtelu kuvaa sydämen perättäisten lyöntien välisen ajan vaihtelua (R-R -intervalli)

Autonomisen hermoston toiminta vaikuttaa sydämen toimintaan

Stressi: HRV laskee

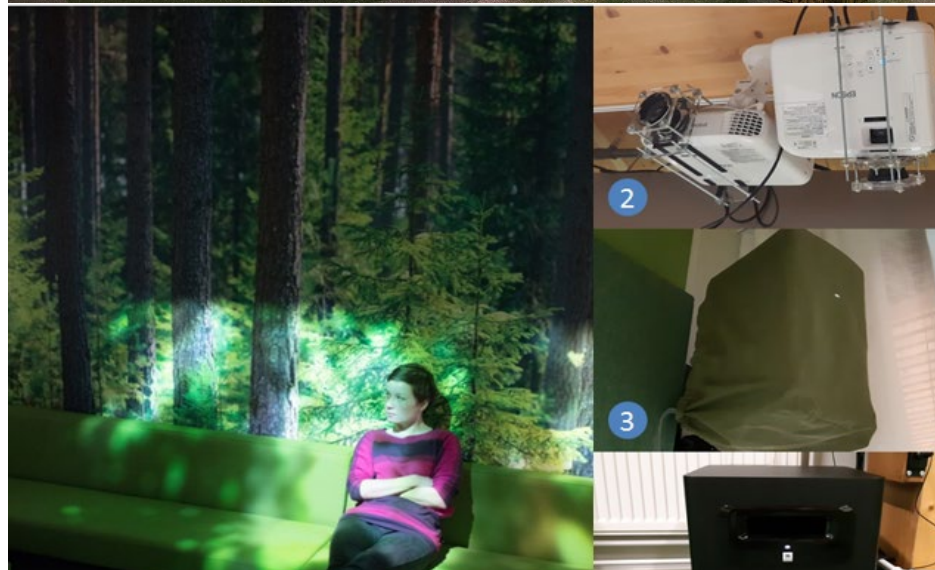
Rentoutuminen: HRV nousee

Metsäkokemus virtuaalisesti

- Tuo metsäkokemuksen niiden ulottuville, joilla on rajallinen pääsy luontoon.
- Sovellusmahdollisuuksia:
  - Työympäristöt
  - Koulutus- ja oppimisympäristöt
  - Julkiset tilat
  - Terveyden- ja sosiaalipalvelut

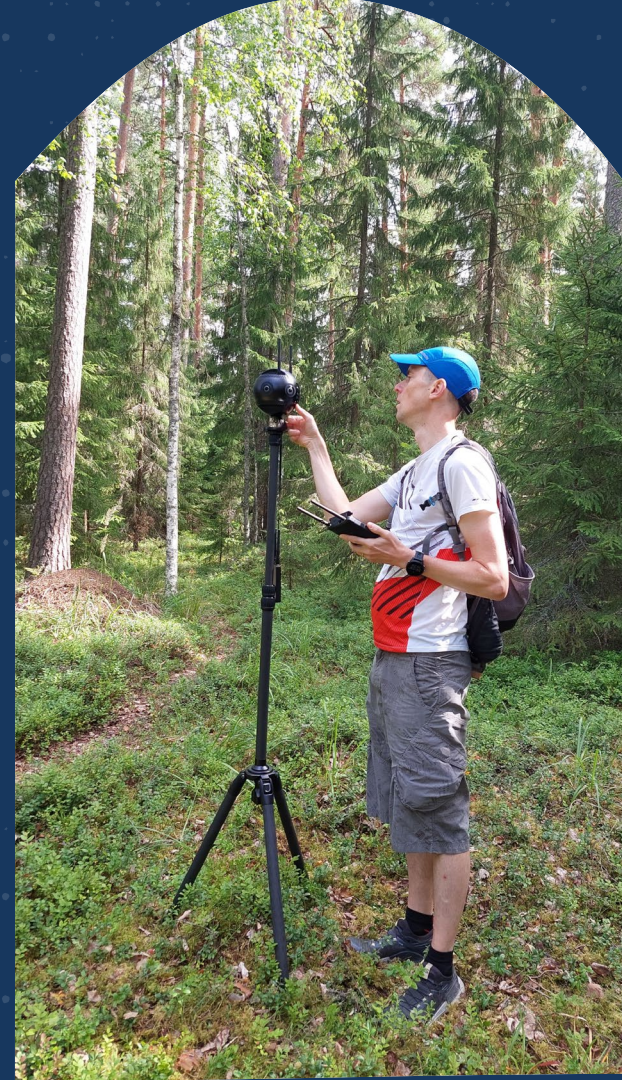

Virtulab -tutkimustila

- Luken uusi tutkimuslaboratorio @ Viikki, Helsinki
- Koko noin 45 m²
- Tilan voi jakaa kahteen osaan
- Varustelu:
  - 7 WUXGA projectoria
  - 16.1. ambisoninen äänentoisto (4.0 and 12.1)
  - Kirkasvalot
  - Värivalot, gopovalot

360° huone, Virtulab, Viikki

Pieni tutkimustila

Virtuaaliluonto tutkimuksessa

- Digitaalisten teknologioiden hyödyt/lisäarvo
- Eri aistien merkitys luontokokemuksessa (näkö, kuulo, haju, tunto)
- Vaikuttavuus: palautuminen stressistä, luovuus, eri käyttötavat & kohderyhmät
- Luontosisältöjen tutkimus
- Ympäristöarvostusten tutkimus

VirtuTech –tutkimus (2023)

- Miten eri teknologioilla tuotettu luontoympäristö vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin (psyko-fysiologiset mittaukset).

- 1) Luontohuone, 360° (~30sqm room)
- 2) VR lasit (Meta Quest 2)
- 3) HD (TV-)monitori 75"

Yhteenveto

- Virtuaaliluonnolla samantyyppisiä vaikutuksia kuin aidolla luonnolla
- Tuo metsän hyvinvointivaikutukset laajemmin eri kohderyhmien käyttöön.
- Täydentää metsän terveyshyötyjen tarjontaa, kun pääsy metsään on haastavaa.

Kiitos!

www.UNITEflagship.fi | @UNITEflagship

